

Ministerieel besluit houdende vaststelling van een ontwerp van lijst van als monument te beschermen voormalige Immaculata-instituut te TIENEN (Tienen)

DE VLAAMSE MINISTER VAN BESTUURSZAKEN, BINNENLANDS BESTUUR,
INBURGERING, TOERISME EN VLAAMSE RAND

Gelet op de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen, gewijzigd bij bijzondere wet van 8 augustus 1988, inzonderheid artikel 6, § 1, l, 7;

Gelet op het decreet van 3 maart 1976 tot bescherming van monumenten en stads- en dorpsgezichten, gewijzigd bij de decreten van 18 december 1992, 22 februari 1995, 22 december 1995, 8 december 1998, 18 mei 1999, 7 december 2001, 21 november 2003, 30 april 2004, 10 maart 2006 en 27 maart 2009;

Gelet op het besluit van de Vlaamse Regering van 13 juli 2009 tot bepaling van de bevoegdheden van de leden van de Vlaamse Regering, gewijzigd bij de besluiten van de Vlaamse Regering van 24 juli 2009, 4 december 2009, 6 juli 2010, 7 juli 2010, 24 september 2010, 19 november 2010, 13 mei 2011, 10 juni 2011, 9 september 2011 en 14 oktober 2011;

BESLUIT:

Artikel 1. Het ontwerp van lijst van de volgende voor bescherming vatbare monumenten, stads- en dorpsgezichten, wordt vastgesteld overeenkomstig de bepalingen van het decreet van 3 maart 1976 tot bescherming van monumenten en stads- en dorpsgezichten, gewijzigd bij de decreten van 18 december 1992, 22 februari 1995, 22 december 1995, 8 december 1998, 18 mei 1999, 7 december 2001, 21 november 2003, 30 april 2004, 10 maart 2006 en 27 maart 2009:

Wegens de historische waarde als monument:

Het voormalige Immaculata-instituut, gelegen te

TIENEN (Tienen), O-L-V-Broedersstraat 2

bekend ten kadaster:

TIENEN, 3e afdeling, sectie H, perceelnummer 249K (DEEL),

zoals afgebakend op bijgevoegd plan

Art. 2. Het algemeen belang dat de bescherming verantwoordt, wordt door de volgende intrinsieke waarde gemotiveerd:

Historische waarde: gesitueerd binnen de eerste stadsomwalling, in de nabijheid van Hennemarkt en Sint-Germinuskerk historisch belangrijke, sterk gelaagde, minstens tot het begin van de 13de eeuw opklimmende site van het "shertogenhuys" (1367) of "domus domini ducis" (1374-1375), de Tiense residentie van de hertogen van Brabant, die rond 1372 door hertogin Johanna werd weggeschonken met het oog op de oprichting van een Karmelieten- of O.-L.-Vrouwbroedersklooster dat zich zou uitbreiden tot gans het driehoekige perceel tussen Ooievaarstraat en de straat aan wie het klooster zijn naam zou lenen. Na de Franse Revolutie als nationaal goed verkocht, verbouwde en verfraaide de Tiense rentenier Gérard Simons er rond 1800-1820 een bestaand pand tot een statige herenwoning terwijl de vroegere kloostergebouwen werden verhuurd aan de pas opgerichte congregatie "les Soeurs de l'Union au Sacré-Coeur" die er in de periode 1804-1817 niet alleen hun moederhuis maar ook een bloeiende meisjesschool met internaat uitbouwden en er aldus de basis legden voor een eeuwenlange onderwijstraditie. Na een onduidelijke tussenperiode werd de onderwijsfunctie in 1883 hervat door de "Soeurs de Notre-Dame de Namur" die met uitbreiding en verbouwingen in belangrijke mate het definitieve aspect van het schoolcomplex zouden bepalen. Sinds de terugkomst van de Zusters van de Vereniging met het H.-Hart Jezus in 1954 gekend als het gerenommeerde Immaculata-instituut en vervolgens in 1998 opgenomen in de scholengroep Diocesane Instituten, maakt deze eeuwenoude site momenteel, als één van de vestigingen van het O.-L.-Vrouwinstituut, deel uit van het VIA, de Vrije Instituten van het Aartsbisdom.

Historische, in casu architectuurhistorische waarde: architecturaal opmerkelijk, stilistisch heterogeen ensemble gevormd door de op de speelplaats uitgevende volumes van het 's hertogenhuis (begin 13de e./1676), een uit drie onderscheiden panden samengestelde straatwand (1800 à 1820, 1883 en 1929) en een haakse klassenvleugel (1883):

→ het 's hertogenhuis een enig bewaard relict, i.c. de noordvleugel van het verdwenen Karmelietenklooster (1676) in de vorm van een twee bouwlagen en negen traveeën tellend volume in zgn. traditionele bak- en zandsteenstijl met streektyperend gebruik van kwartsiet van Overlaar voor hoge, afgeschuinde plint en speklagen en een dragende structuur met moerbalken op bekapte sloffen en traditioneel, genummerd dakgebinte, inclusief hijsrad. De tot het begin van de 13de eeuw opklimmende kelder vormt een uniek bewaard relict van het 's hertogenhuis, de Tiense residentie van de hertogen van Brabant, in de vorm van een in Gobertange en tufsteen van Lincet uitgewerkte, laatromaanse kelder - mogelijk de aanzet van een woontoren - overkapt met vier kruisgewelven met halfronde gordelbogen, lateraal opgevangen door muraalbogen en halfronde sokkels en centraal door een monolietzuil met kelkcapiteel in kwartsiet van Overlaar.

→ het deels in baksteen en deels in witte natuursteen opgetrokken drie bouwlagen en acht traveeën tellend pand met koetspoorttravee vormt een representatief en zowel in- als uitwendig goed bewaard voorbeeld van een voorname, rond 1800 à 1820 te dateren laatclassicistisch herenhuis gekenmerkt door een verjongende gevelordonnantie, een risalietvormig accent ter hoogte van de drie middentraveeën en een verzorgd Lodewijk XVI-decor. Markant is tevens het homogene empire-interieur met nadruk op de ruime,

lichte traphal, ritmisch gearticuleerd door tien zuilen op hoog basement en uitgerust met een driekleurige marmeren vloer in diagonaalpatroon en een elegante houten bordestrap met licht zwenkende aanzet en zuilvormige trappaal.

→ het drie traveeën en twee bouwlagen tellende bakstenen pand (1883) met bijna gevelhoog pilasterdecor met verdiepte steekboogvensters en brede baksteenfries met consolevormende blokmotieven vormt een representatief voorbeeld van een kloostergebouw in late neogotische stijl met gelijkvloers twee spreekkamers en op de verdieping de driezijdig gesloten, drie traveeën tellende kloosterkapel met kruisribgewelf op consoles en deels bewaarde polychromie van blad- en rankwerk.

→ de bakstenen, twee bouwlagen tellende, langgerekte en geknikte klassenvleugel (1883) die de speelplaats aan westzijde afsluit, vormt met zijn hardstenen plint, rechthoekige en getoogde vensters met doorgetrokken hardstenen latei, halfradvensters in de overigens blinde achtergevel, karakteristieke gangstructuur, houten lambrisering, beglaasde houten tussenwanden en paneeldeuren, een typische exponent van een neoclassicistisch geïnspireerd schoolgebouw uit het laatste kwart van de 19de eeuw.

→ het met een mansardedak afgedekte, drie traveeën en twee bouwlagen tellende, gecementeerde bakstenen pand (1929) met strak symmetrisch-geometrische ordonnantie met liseenstructuur en verdiepte velden en door fijne glasroeden sterk gecompartmenteerde houten ramen als een representatief voorbeeld van een art deco geïnspireerd schoolgebouw uit het interbellum naar ontwerp van de Tiense architect Albert Geens (1874-1936).

Art. 3. Met het oog op de bescherming zijn van toepassing:

De beschikkingen van het besluit van de Vlaamse Regering van 17 november 1993 tot bepaling van de algemene voorschriften inzake instandhouding en onderhoud van monumenten en stads- en dorpsgezichten, gewijzigd bij besluit van de Vlaamse Regering van 23 juni 2006, 5 juni 2009, 4 december 2009 en 10 juni 2011 (Belgisch Staatsblad 10 maart 1994, 22 augustus 2006, 18 september 2009, 11 januari 2010 en 2 augustus 2011).

Brussel,

12 JULI 2012

Vlaams minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering,
Toerisme en Vlaamse Rand

Geert BOURGEOIS